

BELEIDSPLAN

SWPBS

Basisschool St. Theresia Ransdaal
Basisschool Ummer Clumme Klimmen

GEMEENSCHAP VAN SCHOLEN

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Wat is SWPBS	4
2. SWPBS op onze scholen	5
2.1 SWPBS team	
2.2 Kernwaarden	
2.3 Visie op onderwijs	
2.4 SWPBS en 'Rots en Water'	
2.5 Belonen	
2.6 Omgaan met ongewenst gedrag	
3. Lesgeven in gedrag	10
3.1 Preventie	
3.2 Heb duidelijke verwachtingen	
3.3 Leer verwachtingen aan	
3.4 Positief bekrachtigen van gewenst gedrag	
3.5 Reageren op licht ongewenst gedrag	
4. SWITCH	12
5. Meten is Weten	15
6. Literatuur	16
7. Bijlagen	17
- Gedragsverwachtingen	
- Lessen	
- SWPBS voor vervangers, nieuwe leerkrachten, stagiaires	
- Overzicht documenten SWPBS / SEO	
- Data over kiezen waarden leerkrachten en leerlingen	

*Directie Nicol Frohn en
Linda Dejong - Vankan (adjunct)
Augustus 2025*

Inleiding

In het schooljaar 2014-2015 is een werkgroep rondom Sociaal Emotionele Ontwikkeling geformeerd. In deze werkgroep nam uit elk team een teamlid deel. Het doel van deze werkgroep was;

Het voortdurend optimaliseren van het pedagogische klimaat binnen onze scholen zodat we de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen kunnen monitoren en positief kunnen beïnvloeden.

Dit wilden we doen op de volgende gebieden:

- **Micro niveau**

...voeren van kind gesprekken zodat het kind een stem krijgt binnen ons onderwijs

- **Macro niveau**

...ondersteunen van leerkrachten bij het signaleren en leren omgaan met kinderen waarvan de sociaal emotionele ontwikkeling stagneert of extra nodig heeft. Dit gebeurt door o.a. inzet externe deskundige, intervisie binnen de school, nascholing voor leerkrachten

- **Meso niveau**

...een school- brede aanpak rondom het aanleren van gewenst gedrag en omgaan met ongewenst gedrag, binnen onze school invoeren en ervoor zorgen dat deze aanpak ook geborgd wordt.

Zowel op **Micro** als op **Macro niveau** zijn inmiddels acties ondernomen en deze lopen de komende jaren gewoon door.

In het schooljaar 2016-2017 heeft de school overstijgende werkgroep SEO zich verdiept in diverse methoden en aanpakken rondom sociaal emotionele ontwikkeling zodat ook het **Meso niveau** gerealiseerd zou kunnen worden.

Waarom is er gekozen voor de aanpak SWPBS?

De basisscholen Ransdaal en Klimmen waren nog zoekende naar een nieuwe methode op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling. De werkgroep SEO kwam tot de conclusie dat er een overkoepelende aanpak nodig is voor de drie scholen (incl. Bs. Bergop) om een verdere samenwerking en een eenheid te stimuleren. Er zijn verschillende methodes door de werkgroep bekeken en bestudeerd. Er is gezocht naar een aanpak die aansluit bij de goede dingen die al op de scholen gebeuren en die de hiaten nog kon aanvullen.

SWPBS - kortweg PBS - richt zich op het versterken van gewenst gedrag en op het voorkomen van probleemgedrag. Het doel is een positieve, sociale omgeving te scheppen die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. PBS is een 'kapstok' waaraan alle schoolinterventies en methoden die met gedrag te maken hebben in een school opgehangen kunnen worden. Wat al aanwezig is en goed werkt in de school wordt geïntegreerd in PBS. Daardoor wordt de werking van deze 'losse' programma's en methodes versterkt.

Op bijvoorbeeld basisschool Bergop werkte men al naar tevredenheid volgens de methode Effectieve Conflict Hantering (ECH). De nieuwe aanpak moest dan ook aansluiten bij de goede dingen van ECH.

Na een uitgebreid literatuuronderzoek en een scholenbezoek aan een school die werkt met SWPBS is er door de werkgroep SEO gekozen voor het invoeren van SWPBS op onze scholen.

In dit document vindt u de manier waarop onze scholen werken met SWPBS. En nemen we u mee door het proces van de ontwikkeling van SWPBS op onze scholen.

1. Wat is SWPBS

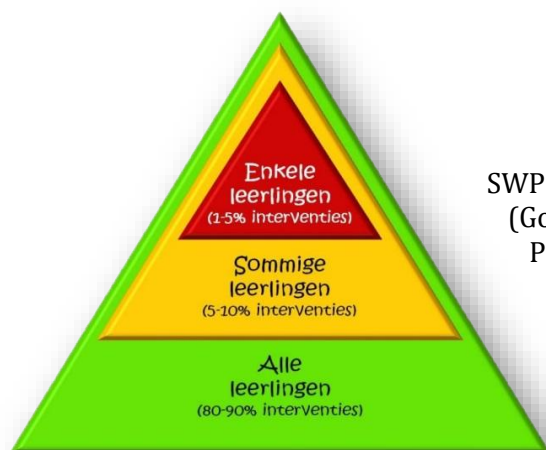
Positive Behaviour Support (SWPBS) is een schoolbrede aanpak om vanuit gemeenschappelijke waarden gewenst gedrag aan te leren (Golly & Sprague, 2013). Het uitgangspunt van SWPBS is dat leerlingen soms ongewenst gedrag vertonen, doordat zij niet weten wat er van hen verwacht wordt.

SWPBS richt zich vooral op het aanleren en zien van positief gedrag en gaat uit van vijf kernprincipes namelijk:

1. het ontwikkelen van gedragsverwachtingen,
2. het onderwijzen en communiceren van deze verwachtingen,
3. het herkennen en bekrachtigen van positief gedrag,
4. het minimaliseren van de aandacht voor ongewenst gedrag
5. duidelijk en consequent omgaan met de gevolgen van het gedrag.

Door concreet gedrag af te spreken, aan te leren en positief en systematisch te bekrachtigen, lukt het leerlingen om zich beter aan de regels te houden en het positieve gedrag te laten zien.

Drielagenmodel

SWPBS benadert probleemgedrag vanuit het drielagen model (Golly & Sprague, 2013).

PBS maakt in dit drielagenmodel onderscheid tussen drie soorten interventies:

- Interventies voor alle leerlingen (groene laag): Alle leerlingen krijgen lessen waarin gedragsverwachtingen worden aangeleerd. De basis van de handhaving van deze gedragsverwachtingen ligt in het onderwijsaanbod, het leerkrachtgedrag, het monitoren van leerlingen en het aanmoedigen van gewenst en positief gedrag.
- Interventies voor sommige leerlingen (gele laag): Sommige leerlingen hebben vanwege probleemgedrag meer steun of een meer individuele aanpak nodig. Voor deze aanpak worden leerkrachten of begeleiders ingezet om het probleemgedrag te verminderen.
- Interventies voor enkele leerlingen (rode laag): Voor de leerlingen waar deze individuele aanpak niet effectief werkt, is een intensieve aanpak nodig in de vorm van een handelingsplan. Betrokkenheid van de ouders is bij deze aanpak essentieel.

Bij de invoering van SWPBS starten we altijd met interventies op de groene laag. En eigenlijk verschilt de aanpak hierboven niet van de aanpak die we hanteren op het gebied van leren. Wanneer een kind extra hulp nodig heeft bij bijvoorbeeld rekenen dan gaan we dit eerst in doen d.m.v. een extra instructie (gele interventie) en wanneer zaken dan nog niet goed gaan dan zetten we er extra begeleiding op (rode interventie).

2. SWPBS op onze scholen

2.1 SWPBS team

Om een breed draagvlak te creëren en om de communicatie tussen alle betrokkenen zo vlot mogelijk te laten verlopen, is ervoor gekozen om vanuit elk team, minimaal 2 mensen in het SWPBS team deel te laten nemen.

Het PBS team bestaat vanaf schooljaar 2024-2025 uit de volgende mensen:

Basisschool Ummer Clumme: Rob van 't Hoofd

Basisschool St. Theresia: Andrea Larmit

De externe coach; Geertje Reumkens (gedragsspecialist binnen Innovo)

Het SWPBS team komt 3x per jaar bij elkaar. Tijdens een SWPBS vergadering wordt elke keer;

- Bekeken wat de stand van zaken is m.b.t. de ruimte waarin we gewenst gedrag aan het aanleren zijn.
- Bekeken welke ruimte we gaan aanpakken en hoe we dat gaan doen.
- Besproken op welke manier we alle betrokkenen (leerlingen, leerkrachten, ouders en/of ketenpartners) blijven informeren of meenemen in nieuwe ontwikkelingen.
- Het SEO beleid bekeken, besproken en worden indien nodig scholenbreed keuzes gemaakt.

Daarnaast zorgt het SWPBS-team voor de scholingen die rondom SWPBS gegeven worden.

2.2 Kernwaarden

De teams van basisschool Theresia en basisschool Ummer Clumme zijn in 2016 gestart met het formuleren van een aantal belangrijke kernwaarden die sturend zullen zijn voor het gedrag en de omgang met elkaar, de kindpartners, de kinderen en de ouders. De leerlingen van de groepen 5 t/m 8 hebben ook kernwaarden gekozen. Uiteindelijk zijn vanuit beide groepen de gekozen kernwaarden samengevoegd en heeft het SWPBS-team gekozen voor de volgende gemeenschappelijke waarden:

Respect en veiligheid; met als basis dat iedereen verantwoordelijk is voor zijn eigen gedrag!

De leerlingen van de groepen 5 /m 8 hebben tekeningen gemaakt waarin de gekozen waarden werden uitgebeeld. Vanuit deze tekeningen heeft Studio Cicero uit Ransdaal het logo hiernaast ontworpen.

Visie & Missie Basisschool Ummer Clumme

KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Samen
- Vertrouwen
- Duidelijkheid
- Verantwoordelijkheid

MISSIE EN VISIE

Onze visie:

Basisschool Ummer Clumme, samen klimmen naar de toekomst!

Dit is BS Ummer Clumme!

Een veilige plek waar jij welkom bent om samen te spelen, te werken en te leren. Wij bieden wat jij nodig hebt om te groeien en het beste uit jezelf te halen! Dit doen we samen met kinderen, juffen en meesters, ouders, partners en verenigingen aan de hand van onderstaande pijlers:

SAMEN ZIJN WE STERK

We hebben oog en oor voor elkaar en gaan op een positieve manier met elkaar om. We zorgen voor een zichtbare structuur met positieve gedragsverwachtingen.

KLAAR VOOR DE WERELD VAN MORGEN

We bieden een rijk aanbod zodat je nu en straks zelfstandig kunt deelnemen aan de maatschappij.

Doelgericht

We werken elke dag aan doelen binnen allerlei vakgebieden op een boeiende manier. Zo ontwikkel je een sterke basis aan kennis en vaardigheden.

EIGENAARSCHAP

We maken samen met jou keuzes die bij je passen. Je bent mede-verantwoordelijk voor je eigen leerproces

Hoe werkt dat in onze praktijk?

We zien kinderen die spelend, bewegend, handelend en ontdekkend leren in een betekenisvolle context. Ze maken kennis met een breed aanbod waarin zij hun talenten leren kennen en ontwikkelen. Ze oefenen vaardigheden die zij in de toekomst nodig hebben, zoals zelfstandigheid, samenwerken, weerbaarheid, plannen en zelfreflectie.

We zien professionals* die zicht hebben op de ontwikkeling van onze kinderen. Zij zorgen voor een gericht aanbod en geven effectieve instructies die passend zijn bij wat de groep en het kind nodig hebben. Samen zorgen zij voor een prettig leef- en leerklimaat, waarin kinderen ook volop kansen krijgen om te groeien op sociaal-emotioneel gebied. Professionals communiceren open en duidelijk, werken samen en leren met en van elkaar. Zij maken gebruik van elkaars kwaliteiten en zijn voortdurend in ontwikkeling.

Onze leeromgeving is rijk en uitdagend ingericht met eigentijdse materialen. Kinderen leren zowel digitaal als schriftelijk, binnen en buiten het klaslokaal; we maken hierbij gebruik van onze mooie omgeving! De leerpleinen zijn een verlengstuk van onze lokalen, hier zijn flexibele werkplekken te vinden, waar kinderen zelfstandig, begeleid of samen kunnen (ver)werken.

Wij organiseren onze kinderen in basisgroepen met een vaste professional als aanspreekpunt. Op sommige momenten van de dag werken we groepsdoorbrekend op school- of bouwniveau, zodat we zoveel mogelijk onderwijs op maat kunnen bieden.

We werken samen met ouders en partners**, zodat we goed kunnen afstemmen op wat het kind nodig heeft. Het opbouwen van een vertrouwensrelatie en een duidelijke communicatie vinden we erg belangrijk. We staan open om onze ouders en partners uit de omgeving te betrekken bij ons onderwijsaanbod, zodat we dit samen, waar mogelijk, zo gevarieerd mogelijk kunnen maken.

Visie & Missie Basisschool Sint Theresia

KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Samen
- Vertrouwen
- Groeien

MISSIE EN VISIE

Onze Visie

BS St. Theresia, waar klein groot wordt!

Dit is BS St. Theresia

Op onze school mag jij zijn wie je bent. We helpen jou om te groeien in de wereld, zodat je deze met vertrouwen en enthousiasme tegemoet kunt gaan. Elke dag leer je om samen te werken en op een positieve manier met anderen om te gaan. Je ontdekt wie je bent, wat je talenten zijn en je leert om eigen keuzes te maken. Door vakken zoals rekenen, taal en lezen leer je kennis en vaardigheden die je nu en straks nodig hebt. Als jij lekker in je vel zit, je fijn voelt op school en jezelf goed kent, dan ontdek je steeds weer nieuwe dingen.

Wij, de juffen en meesters van BS St. Theresia, doen elke dag ons best om te kijken wat jij nodig hebt om jou hierin zo goed mogelijk te begeleiden. Dit gebeurt in een kleine school, waarin we samen genieten, groot dromen en stappen zetten!

Hoe werkt dat in onze praktijk?

We zien kinderen die op zichzelf vertrouwen en de wereld ontdekken door samen te spelen en te leren. De (executieve) vaardigheden die zij in de toekomst nodig hebben, zoals samenwerken, zelfstandigheid, keuzes maken, plannen en zelfreflectie worden dagelijks geoefend. We leggen het accent op de ontwikkeling van de persoonsvorming en weerbaarheid van onze kinderen. Ze ontdekken hun talenten en die van de ander door een breed aanbod van activiteiten, in samenwerking met de omgeving.

Onze professionals* hebben hoge verwachtingen, geven effectieve instructies en verzorgen zoveel mogelijk onderwijs op maat. Ze bieden de kinderen de ruimte, de richting en ruggeleuning om zelfverantwoordelijk te leren. Dit gebeurt in een prettig leer- en werkklimaat. Onze professionals zijn teamplayers die een gedeelde verantwoordelijkheid voelen voor alle kinderen. Zij zijn flexibel, communiceren duidelijk en staan open voor nieuwe ontwikkelingen.

Onze leeromgeving is rijk en uitdagend; er zijn betekenisvolle reminders en de (digitale) leermiddelen zijn van deze tijd. We organiseren onze leerlingen in combinatiegroepen met een vaste professional als aanspreekpunt. Daar waar het meerwaarde heeft voor ons aanbod werken we groepsdoorbrekend, zowel binnen als buiten het groepslokaal. Denk hierbij aan het leerplein met flexibele werkplekken om individueel of samen te (ver)werken.

We werken laagdrempelig samen met ouders en diverse partners** en bouwen aan een vertrouwensrelatie. Op die manier zijn er korte lijntjes, leren we het kind goed kennen en kunnen daardoor beter afstemmen op wat het nodig heeft. We zoeken voortdurend naar kansen om ons onderwijsaanbod te verrijken door samenwerking met onze omgeving.

** Professionals: onder professionals verstaan wij leerkrachten, onderwijsondersteuners, interne begeleider, directie en (externe) ondersteuners.*

***Partners: onder partners verstaan wij alle betrokken organisaties en instanties bij ons onderwijs, zoals o.a. JenS, HumanKind, IVN, logopedie, ergotherapie, bibliotheek, e.d.*

Gemeenschap van scholen

Wij maken deel uit van een gemeenschap van scholen met basisschool Ummer Clumme. Hierbij is het motto: 'Samen sterk met behoud van ieders eigenheid' tot het krachtige statement: 'Samen Uniek!' Dit betekent voor onze ambitie dat we daar waar mogelijk streven naar gezamenlijke doelen, betrokkenheid en afstemming. Hierbij verliezen we het 'unieke, eigene' van onze scholen in hun omgeving en van de leerlingen niet uit het oog.

2.4 SWPBS en Rots en Water

Binnen SWPBS zoeken wij als school de verbinding met de Rots & Watertraining. Het Rots & Water programma is een weerbaarheidstraining die samengaat met de ontwikkeling van positieve sociale vaardigheden die ook binnen SWPBS nadrukkelijk aan bod komen.

Rots en Water leert de kinderen om beter voor zichzelf op te komen, nee durven te zeggen, te laten zien waar hun grenzen liggen, of zichzelf gek te laten maken. Ze leren stevig op hun benen te staan.

Belangrijk bij zelfbeheersing, zelfreflectie en zelfvertrouwen zijn goede sociale vaardigheden en inlevingsvermogen: wat bedoelt die ander, wat wil hij van me? Hoe reageer ik daarop? Respect naar elkaar heeft een centrale rol.

De lichamelijke onrust die wordt ervaren in bepaalde situaties zorgt voor onrust in het hoofd. Die onrust zorgt ervoor dat er niet meer helder nagedacht wordt. Rots en Water leert de kinderen aandacht te geven aan wat hun lichaam hen vertelt en een keuze te maken hoe ze daarmee omgaan: Als een Rots of als Water.

De Rots & Watertrainingen worden structureel gegeven in de groepen 2 tot en met 8 om de kinderen bewuster hun eigen weerbaarheid en positieve sociale vaardigheden te laten ervaren en oefenen.

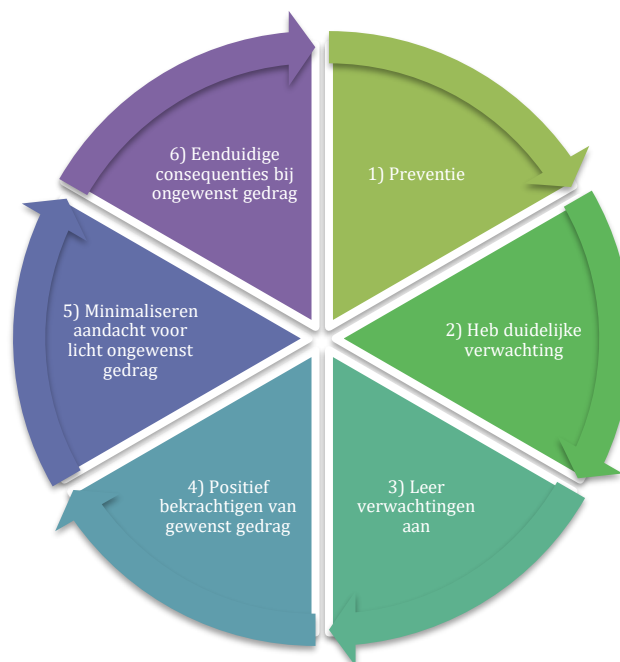
3. Lesgeven in gedrag

“Om gedragsproblemen te bestrijden, moeten de leerlingen weten welk gedrag er van hen wordt verwacht en moeten ze de tijd krijgen om het gedrag te oefenen. Strategieën om goed gedrag te onderwijzen en bij te houden zijn hetzelfde als die strategieën die gebruikt worden om te leren lezen, rekenen of welk vak dan ook. Aan regels en verwachtingen omtrent goed gedrag moeten lessen worden besteed die deel uitmaken van het lesprogramma” (Golly & Sprague, 2013).

Het onderwijzen van gewenst gedrag is net als bij andere vakken:

- onderwijs de gedragsverwachtingen op de plaats waar het van toepassing is
- laat de leerlingen regelmatig oefenen
- geef positieve feedback
- gebruik correcties waar leerlingen wat aan hebben
- controleer op de mate van succes

Lesgeven in gedrag verloopt binnen PBS altijd volgens onderstaande principes:

3.1 Preventie

Preventie neemt een belangrijke plaats in binnen SWPBS. Vanuit de door de school gekozen waarden gaat de school aan de slag met het stimuleren van positief gedrag en het voorkomen van negatief gedrag. De omgeving wordt zo ingericht dat gewenst gedrag wordt uitgelokt. Leerkrachten zorgen door goed leerkrachtgedrag ook voor preventie.

3.2 Heb duidelijke verwachtingen

Vanuit de waarden die wij als school gekozen hebben, kiezen we elke keer een beperkt aantal gedragsverwachtingen uit die horen bij de waarden. Met deze gedragsverwachtingen geven we in duidelijk taal aan wat we van elkaar en de leerlingen verwachten. Deze gedragsverwachtingen zijn positief geformuleerd.

In het schooljaar 2016-2017 zijn we bijvoorbeeld gestart met lesgeven in gedrag op de gang. De gedragsverwachtingen die daarbij hoorden waren:

Veiligheid

Ik loop rustig aan de rechter kant.
Ik berg mijn spullen op de juiste plek op.
Ik veeg mijn voeten schoon bij binnenkomst.

Respect

Ik houd rekening met anderen door de afgesproken stem te gebruiken.
Ik houd mijn handen en voeten thuis. * In de les voordoen dat je niet ongevraagd aan andermans spullen zit.

Verantwoordelijkheid

We zorgen er samen voor dat het goed gaat.

3.3 Leer verwachtingen aan

De kinderen krijgen regelmatig les in gedrag. In de lessen van SWPBS zit steeds een vaste volgorde in: voordoen – nadoen (gewenst) – nog 1x voordoen – vragen: ‘wat zie je’- verkeerde voorbeeld door leerkracht: zo niet... maar hoe wel – sluit altijd af met het goede voorbeeld. Hierbij leggen we elke keer heel nadrukkelijk de link tussen de waarden en de gedragsverwachtingen zodat de waarden van de school ook echt inhoud krijgen.

3.4 Positief bekrachtigen van gewenst gedrag

Om positief gedrag van leerlingen te laten toenemen, blijkt bekrachtigen beter te werken dan straffen. Het instellen van regels (gedragsverwachtingen) alleen, heeft geen effect op ongewenst gedrag van leerlingen. Als leraren de gedragsverwachtingen systematisch onderwijzen, zelf voordoen, naleven en de leerlingen betrappen als ze juist goed gedrag vertonen en kleine misdrijvingen negeren, vermindert het probleemgedrag sterk. (Walker 1995).

Beloningen zijn een sterke bekrachtiging voor het veranderen voor gedrag (Dweck 1975). Onderzoek toont aan dat een verhouding van minimaal 4 positieve interacties tegenover een negatieve, dus 4:1, de beste verhouding is voor het ontwikkelen van een goede band tussen leraar en kind (Lambert, Bradshaw, Cammack & Jalongo, 2011).

We hebben gekeken welke vorm van belonen het best past binnen het team, middels een vragenlijst. De resultaten hiervan hebben we teruggekoppeld aan het team. We vinden het als team belangrijk om vooral verbaal en non-verbaal te belonen. We geven kinderen wanneer ze gewenst gedrag laten zien complimenten.

3.5 Reageren op licht ongewenst gedrag

Wij hebben met het team afgesproken dat wij op dezelfde manier reageren op licht ongewenst gedrag. Wij doen dit op de volgende manier:

1. Probeer een ander kind in de buurt, dat gewenst gedrag laat zien, een compliment te geven.
2. Spreek het kind aan, vraag aan het kind wat het gewenste gedrag is. Vraag het kind om dit ook te laten zien.
3. Laat het kind eventueel wachten bij de leerkracht en vraag het dan om het gewenste gedrag laten zien.

4. Als dan nog niet het gewenste gedrag getoond wordt dan volgt een vooraf vastgestelde consequentie. Deze consequentie is per ruimte opgenomen in de SWPBS-les.

Natuurlijk gelden deze reacties op licht ongewenst gedrag. Bij ernstig ongewenst gedrag of ontoelaatbaar gedrag gelden andere consequenties.

Meer informatie hierover vindt u in het pestprotocol en het protocol omgaan met ongewenst gedrag. Deze is te vinden op onze website en boekenplank van ISY.

4. SWITCH

Binnen **alle groepen** maken we voor het corrigeren van licht ongewenst gedrag gebruik van het SWITCH systeem. Dit systeem geeft kinderen inzicht in hun gedrag en leert ze om een “SWITCH” te maken en te kiezen voor gewenst gedrag.

Binnen elke groep maakt de leerkracht samen met de leerlingen afspraken over gewenst gedrag. Wij noemen deze afspraken; **gedragsverwachtingen**. Een gedragsverwachting in de groep kan bijvoorbeeld zijn: Wij steken onze vinger op en wachten totdat we een beurt krijgen.

Aan het begin van de dag hangen de namen van alle kinderen in het groene vak van het SWITCH systeem. Wanneer een leerling zich niet aan een gedragsverwachting houdt, dan zal de leerkracht indien dit mogelijk is een ander kind in de buurt een compliment geven voor het gewenste gedrag. We zien dat kinderen in de buurt daarvan meestal al hun eigen gedrag bijstellen en verdere acties niet nodig zijn.

Wanneer een kind zijn gedrag niet bijstelt, dan benoemt de leerkracht welk gewenst gedrag hij van de leerling wilt zien. Bijvoorbeeld: “Katja, ik verwacht dat jij nu doorwerkt en stil bent”. Wanneer Katja het gewenste gedrag laat zien dan krijgt ze een compliment en blijft haar naam in het groene vak hangen.

Op het moment dat Katja niet omschakelt naar gewenst gedrag (dus geen SWITCH maakt) dan hangt de leerkracht haar kaartje in het oranje vak. Je doet dit na 2-5 minuten omdat je haar de kans wilt geven om haar gedrag bij te stellen. Dit omhangen van het kaartje betekent eigenlijk net als in de sport: let op/ waarschuwing. De leerkracht spreekt dan weer uit welk gedrag hij graag wilt zien van Katja.

Katja heeft nu dus weer twee keuzes. Of ze laat het gewenst gedrag zien (positieve SWITCH) en de leerkracht hangt haar kaartje weer terug naar het groene vak. Of ze gaat door met het overtreden van de gedragsverwachtingen en dan hangt de leerkracht het kaartje in het rode vak.

Wanneer het kaartje in het rode vak hangt volgt er de eerste keer een time-in. Een time-in houdt in dat de leerling op een plek in de groep 5-10 minuten apart werk gaat maken. Na deze time-in komt het naamkaartje in het oranje vak te hangen en heeft de leerling weer de keuze om het goed te gaan doen.

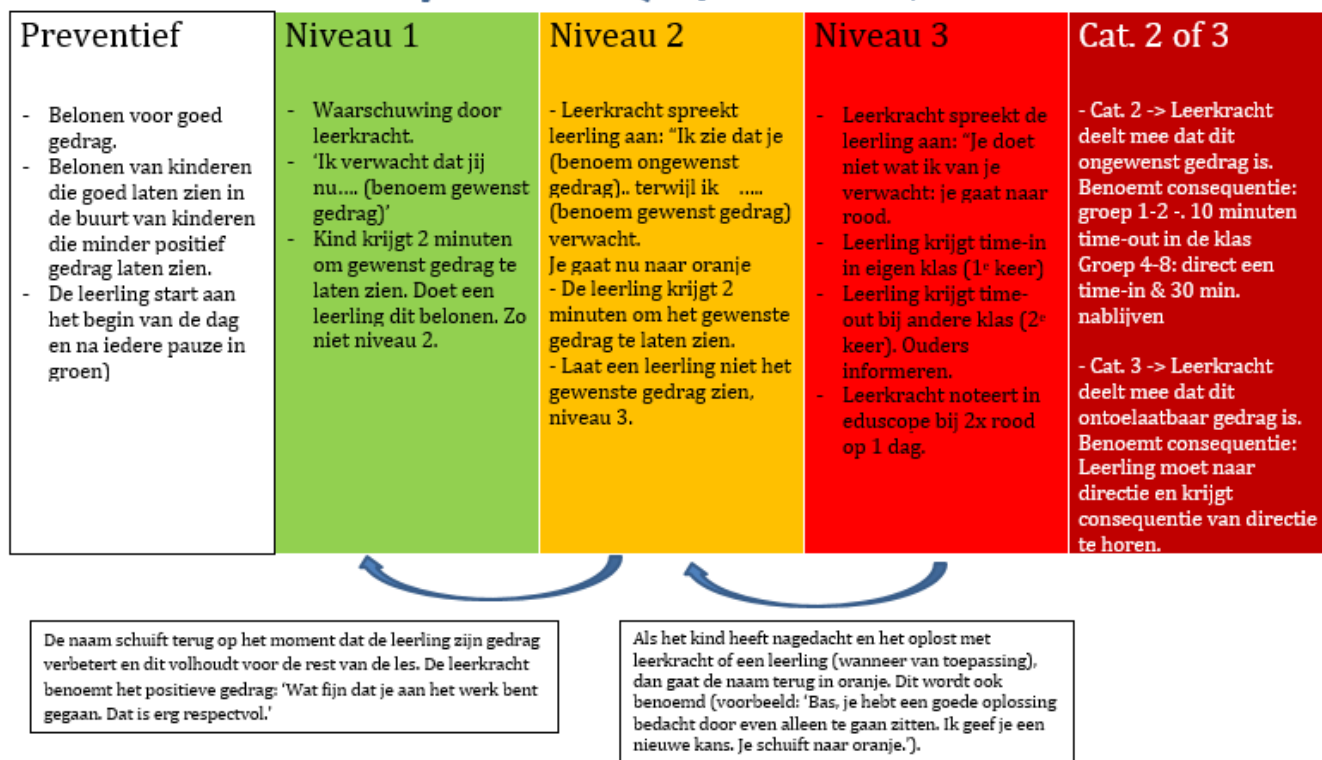
Bij een tweede keer rood op een dag volgt een time-out. Een time-out houdt in dat de leerling op een plek in een andere groep 5-10 minuten apart werk gaat maken. Wanneer een leerling 2 keer op een dag in rood heeft gehangen, dan zullen wij daarover contact opnemen met de ouders van de leerling.

Wij vinden het belangrijk dat leerling meerdere kansen krijgen op een dag. Daarom hangen we, alle kaartjes na elke pauze weer in het groene vak en heeft een kind weer een nieuwe kans om het goed te doen.

Kinderen die een hele dag gewenst gedrag laten zien maken kans om **in het zonnetje gezet** te worden. Kinderen die hun schoolspullen/gymspullen of huiswerk waren vergeten komen ook niet in aanmerking om in het zonnetje gezet te worden.

SWITCH

Bij een overtreding als in categorie 2 (zeer ongewenst of bedreigen gedrag) of 3 (buiten proportioneel ongewenst gedrag) van het protocol 'Ongewenst gedrag' volgt een directe verschuiving van groen naar rood

Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	
Je houdt je aan de afgesproken regels en zorgt zo voor een fijne sfeer in de groep. 1 keer vergissen mag, maar bij een tweede keer.....	kom je in oranje terecht. Als je je binnen 2 minuten weer aan de afgesproken regels houdt, schuif je terug naar groen anders.....	kom je in rood terecht; in je eigen klas op een time-out plek werken. Blijf je de regels overtreden, moet je in een andere groep op een time-out plek gaan werken. Na schooltijd moet je 30 minuten nablijven en worden je vader en moeder ook op de hoogte gebracht.	Opmerkingen: Time out: Groep 1, 2 en 3 : 10 minuten Groep 4 t/m 8: 10 minuten en 30 minuten nablijven! Als je na de eerste time-out kunt uitleggen wat er mis ging en we kunnen afspreken dat het nu goed gaat, schuif je terug naar oranje

SWITCH

5. Meten is weten

SWPBS is een data gestuurde aanpak. Dit betekent dat er een aantal keren per jaar schoolbreed data wordt verzameld. Deze data wordt verzameld door middel van observaties, enquêtes en de incidentregistratie.

Het belangrijkste doel van de dataverzameling is inzicht krijgen in wat er nodig is om een veilig en positief leerklimaat te creëren en te behouden.

De data gaat vooral over het gedrag van mensen, leerlingen en het personeel van de school.

De data in SWPBS-scholen wordt gebruikt om:

- Besluiten te kunnen nemen
- De SWPBS interventies te kunnen evalueren
- De voortgang, de kwaliteit en de borging van de implementatie van SWPBS in beeld te brengen
- Zicht te krijgen op de ontwikkeling van de leerlingen
- Ervoor te zorgen dat er vroegtijdig ingegrepen kan worden bij problemen

(Blonk, Das, Haasen, Hoetmer, Wichers-Bots, 2014)

Data wordt verzameld naar behoefte. Bij sommige gedragsverwachtingen voldoet dit een aantal keren per jaar en bij sommige gedragsverwachtingen kan het zijn dat je voor een bepaalde periode dagelijks data verzamelt.

De data wordt altijd verzameld binnen de ruimte waarin de gedragsverwachtingen gelden.

De data kan worden verzameld door alle medewerkers van de school. Op school is er een datamanager die de verzamelde informatie systematisch verwerkt, analyseert en weergeeft in een overzicht.

Het verzamelen van data kan meerdere doelen dienen namelijk:

- De school komt tot besluitvorming aan de hand van data over gedrag.
- De school implementeert SWPBS.
- De school evalueert de interventies.
- De school viert de successen

(Simonsen & Myers, 2015)

6. Literatuur

Blonk, A., Das, T., Haasen, M., Hoetmer, H. & Wichers-Bots, J. (2014). *SWPBS: Schoolbreed gedragsvraagstukken aanpakken in het voortgezet onderwijs*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.

Golley, A. & Sprague, S. (2013). *Positive behaviour support: goed gedrag kun je leren*. Huizen: Uitgeverij Pica.

Simonsen, B. & Myers, D. (2015). *PBS in de klas*. Huizen: Uitgeverij Pica.

7. Bijlagen

- Gedragsverwachtingen

Gedragsverwachtingen

	VEILIGHEID	RESPECT	VERANTWOORDELIJKHEID
Gang	* ik loop rustig aan de rechterkant * ik berg mijn spullen op de juiste plek op * ik veeg mijn voeten schoon bij binnenkomst	* ik houd rekening met anderen door de afgesproken stem te gebruiken * ik houd mijn handen en voeten thuis	* we zorgen er samen voor dat het goed gaat
WC	* we gebruiken de wc-ruimte waar deze voor bedoeld is. * we wassen onze handen na het gebruik van de wc.	* we laten de wc netjes achter.	* we zorgen er samen voor dat de wc ruimte er netjes uit blijft zien.
Schoolplein	* we spelen volgens de afgesproken pleinregels * tijdens het spelen houden we onze handen en voeten thuis	* iedereen mag meespelen * wij lossen ruzies op de afgesproken manier op: stop-loop-praat * we gebruiken de materialen zoals het moet	* als de bel gaat, stopt het spel * wij laten de speelplaats netjes achter
Stop- Loop- Praat	*Wij komen voor onszelf en de ander op *Wij zetten de juiste stappen	*Wij houden rekening met elkaar *Wij luisteren naar elkaar *Wij helpen elkaar	*Wij houden ons aan de afgesproken regels
Kleedkamer <i>Onderbouw en bovenbouw</i>	*We leggen onze kleren op onze eigen plaats op de tafel *We zetten onze schoenen onder onze eigen stoel *Als ik omgekleed ben, blijf ik op mijn eigen stoel zitten *We hangen de jassen aan de kapstokken, de kleren op het bankje en de schoenen eronder	*We zorgen ervoor dat iedereen zich op zijn/haar gemak voelt	*We gaan netjes om met de spullen van een ander
Gymzaal	*Als de les begint, zitten we op de afgesproken plek *We reageren metéén op het stopsignaal	- We zorgen ervoor dat iedereen zich op zijn/haar gemak voelt *We gaan voor Fair Play	*We gaan op de afgesproken manier met de materialen om
Werkplekken	*We lopen rustig naar de werkplek *We schuiven onze stoel aan	*We gebruiken de fluisterstem	*We nemen al het materiaal, dat we nodig hebben, mee naar de werkplek *We vragen om hulp op de afgesproken manier *We laten de werkplek netjes achter

Stop

Zeg **STOP** tegen degene die ongewenst gedrag vertoont.

Loop

Wanneer **STOP** niet helpt, **LOOP** je naar de leerkracht.

Praat

Je **PRAAT** met je leerkracht.

Kleuters

Groep 3 t/m 8

Stop

Zeg **STOP** tegen degene die ongewenst gedrag vertoont.

Loop

Wanneer **STOP** niet helpt, **LOOP** je weg.

Praat

Wanneer **STOP** en **LOOP** niet werkt, **PRAAT** je met een leerkracht.

